

Az anyák nyilatkoznak...

Az ellett közel két hét alatt — amióta a minisztertanács határozata napvilágot látott, sokat beszéltek anyák és leendő anyák a határozatról. Sok szó esett arról a Tücsökös Cipőgyárban is, ahol sok olyan anyja van, aki a munkában keserves kincsek és népszerűségek középpontjába nevelte fel gyermekét.

Mint az üzem munkásnői elmondják, a gyermeknevelés a felszabadulás óta sokkal könnyebb számukra, annál is inkább, mert ez időtől vágy lehetne, hogy országunkban szóc számra jussunk a bölcsődék, napközi otthonok, ahol a dolgozó anyák nyugodt lelkiismerettel helyezhetik el gyermeküket s maga is nyugodtan, izgatlan nélkül végezheti napi munkáját.

Nem tudok elég hálás lenni a pártnak és kormányzatunknak, hogy segítséggel a Szabadságtelepen is felépült a szép bölcsőde, ahol jó elbírásban, finom kosokban részesül kicsi, 2 és fél éves fiam — mondta Rebenszki Gaborné sztahanovista. Azóta könnyebben, vidámabban megy a munka az üzemben is. Nem kell arra gondolnom, hogy amíg dolgozok, gyermekemmel valamiből történik.

Rebenszki elvtársnő arról beszélt még, hogy a minisztertanács határozatát rádióból hallgatta,

s örömmel üdvözölte azt a nagy megbeszélést, amelyben a fiatal anyákat részesítették. Ugyanakkor elmondta, hogy tisztában van azattal is, hogy az imperialista országokban mi a helyzete az anyának és gyermekének.

— A napokban éppen a rádióból hallottam, hogy mit szenvednek azok az anyák, akik még mindig imperialista elnyomás alatt élnek Japánban, az egyik anyja pólyásgyermekeit rábitta tiz éves kislányára, amíg ő dolgozni ment, hogy az napi élelmüket valahogyan biztosítsa. A kisgyermek az éhségtől állandóan sírt, mire a kislány — aki ezt nem bírta hallgatni — testvérét bedobta a közeli folyóba.

— Könny szökött a szemembe a nagy nyomor és szerencsétlen helyzet hátlatára. Ezen a napon elhatároztam, hogy munkahelyemen még jobban megállok a helyem s többet teljesítek, mint más napokon. Szavamot be is vallottam, mert e napon az előző 127 százalékkal szemben 137 százalékkal teljesítettem. Munkámmal akarok harcolni az imperialisták járma alatt nyugodt gyermekek szabadságáért, békéjéért.

A tüzében dolgozik Csúrka Lajosné is, aki ebben a szakmában lényegében már 26 éve dolgozik, de csak a felszabadulás

óta kapja meg munkájáért azt a bért és megfizetést, amit megérdemel. Csúrkánénak három gyermeke van. Egy meghalt közülök, ami a mult rendszer bünc.

— Akkor szültem ikreket, amikor itt még Kovács Sándor gyáros volt az úr. Amikor látta, hogy gyermekem lesz, először el akart küldeni, aztán pedig nehezebb munkára osztott be. Nyomorúságos helyzetben voltam, hiszen a mindennapi életemre kellett a pénz. Az akkori állapotomban nehezebben ment a munka — Kovács ezt kihámozta — lejjebb szállította bérémet. Keserves volt számomra az élet. Ugyanakkor Kovács felesége, aki szintén gyermeket várt, gyogyulástul ment. A munkásnak akkor — „hallgass és tűrj” volt a fizetése.

— Ma már ez a helyzet megszűnt. A határozat minden dolgozó nő számára eddig soha nem élvezett kedvezményeket biztosít. Ma öröm gyermekét világra hozni és nevelni.

Csurka elvtársnő gyermekei is napközi otthonban vannak, amíg edesanyjuk dolgozik. A munkáját hazatérve, örömmel és boldogan foglalkozik gyermekeivel, akikre az új ország új élete, boldog jövője vár.

A legsürgősebben gondoskodjunk a tavaszi vetőmagszükségletéről

Gerő elvtárs az MDP Központi Vezetőségének 1952 november 29-i ülésén mondtotta: „Előrelátóbban, tervszerűbben kell megszervezni a vetőmagot, elő kell készíteni, elő kell teremteni és az ellenséget idejében le kell leplezni s el kell szigetelni. Ez a feltétele annak, hogy javasszal a mezőgazdasági munkákat terv szerint, idejében végezzük el s ezzel elősegítsük a növénytermelésnél a terméshozam emelését.”

A tavaszi vetésnél alkalmazandó kötelező agrotechnikai eljárásokat valamint egyes növények vetésére megállapított végső vetési határidőket a minisztertanács határozat állapította meg.

A tavaszi vetőmagszükségletnél figyelembe kell venni, hogy azoknak a termelőknek, akik az 1952. évi őszi kenyérgabona vetéstervet nem teljesítették, az őszi tervben nem teljesített vetéseket a terv mértékéig tavaszi kenyér-, illetve takarmánygabona vetéssel kell kiegészíteni, természetesen az 1953. évre megadott tavaszi vetésterven felül.

Vetőmagszükségletet a termelő, ha saját készletéből nem, vagy csak részben tudja fedezni, úgy a hiányt elsősorban más, a vetőmagszükségleten felül rendelkezésre álló termények cseréje útján biztosítsa. A cserét — tavaszi búza és tavaszi árpa kivételével — teljes egészében a termelők egymás között történő kölcsönös megsegítés alapján kell biztosítani, vagy felvásárlás útján a szabadpiacon.

Azok a termelők, akik őszi kenyér- és takarmánygabo-

na vetéstervük pótlására, vagy tavaszi vetéstervük teljesítéséhez szükséges tavaszi búza vagy tavaszi árpa vetőmaggal nem rendelkeznek, vagy csak részben rendelkeznek, őszi búza, rozs, vagy őszi árpa azonnali beadása ellenében a helyi terménybe gyűjtőnél szokványminőségű tavaszi búzát, illetve tavaszi árpát cserélhetnek.

Termelőszövetkezeteink egyénileg termelőink, okukra az őszi tapasztalatok, már megkezdtek a korai vetésű tavaszi kalászos vetőmag szükségletüknek biztosítását. A hajdúböszörményi Vörös Csillagban, a nagyhegyesi Micsurinban, a téglási Kossuthban, a hajdúdorogi Rákosi tsz.-ben az összes tavaszi kalászos vetőmagszükséglet biztosítása van, a tagok emelt fővel, nyugodtan nézhetnek a minisztertanács határozatában rájuk rótt feladatok elé. A határidőre való teljesítés alapfeltétele: a vetőmag idejében rendelkezésre álljon. Ugyancsak saját erejéből biztosítja tavaszi kalászos vetőmag szükségletét a nyírmartonfalvai Alkotmány, a hajmázi városi Kossuth szes tagsága is. A tavaszi árpavetőmag hiányát részét a tagok maguk adják össze, hogy a földbe kerüljön idejében minden mag. A saját erőből történő biztosítást célzó mozgalmat termelőszövetkezeti és egyéni vonalon egyaránt most már sokkal gyorsabb ütemben kell fejleszteni s a kenyér- és takarmánygabona mellett ki kell terjeszteni a pillangós és egyéb takarmányok vetőmagszükségletének előremérésére is.

„Széttört bilincsek”

Művészi emlékmű Tárász Sevcenkóról

A Szovjet Film Ünnepének megnyitóján mutatták be a „Széttört bilincsek” című színes, magyarul beszélt, Szjódin-díjas szovjet filmalkotást.

Nehéz meghatározás és megindulás nélkül írni erről a filmről. Hősenek sorsa annyira személyes élményünké válik, annyira megrázó, lélekbe markoló minden jelenete.

A „Széttört bilincsek” életrajzi film. Tárász Sevcenkónak, az ukrán nép halhatatlan költőjének életéről szól. Lenin, mint „az ukrán szó hatalmas alkotóját, az ukrán irodalom méltó képviselőjét” jellemezte Tárász Sevcenkót. Gorkij szerint „valódi demokrata népköltő” volt. Hatása, jelentősége a mi kultúránkhoz mérve Petőfiéhez hasonlítható. És ahogy mi rajongunk legnagyobb költőnkért, úgy szereli az ukrán és az egész szovjet nép egyik legnépszerűbb és legolvasottabb költőjét, Tárász Sevcenkót.

Sevcenkó huszonnégy éves koráig maga is végigélte elnyomott népe minden szenvedését. Orosz barátai ekkor vették ki földesurától, Engelhardtól. Népeinek sok-sok szenvedése gyújtotta lángra szívet, s ez adta művészetének legfőbb tartalmát. Festőcseljét letette, pedig paraszt-Rembrandtnak nevezték. Több ragadozó kezébe és verseket írt, mert ezekkel élvehetett harcolhatott népéért. Szerepeltetésének költeményeiben bátran és könyörtelenül leplezte a gyűlölt földesúri rendszert.

A nagyurak mindenét elkövetnek, hogy a ragyogó tehetségű művészt magukhoz édesgessék. Hú tőrökével Sevcenkó soha, egyetlen pillanatra sem tagadja meg paraszti véré... Szévedő népe harcosaként áll ki mindent. Minden szava, tette korának forradalmi szabadságmozgalmához kötődte.

Harminchárom éves, amikor a cár kopói és provokátorai karukkal kaptarintják,

„Művésze nem kell az országnak... Erendőtlen, kiüldözték büntetészandába... Műveit pedig égessék el... Nem írhat és nem festhet többé... A koronás háhér így intézkedik sorsa felől.

Megkezdődött a pokol, Sevcenkó száműzése. Nehéz, tragikusabb sorsoi elképzelni! De a lávott katonai büntetőerő tenger szenvedése sem tudta megörömi a forradalmár titáni akaraterjét, meglépni emberi méltóságát.

Tízévi kegyetlen rabság után az orosz nép legjobbjának megmozdítása egy testben megőrzéget, de szellemben töretlen forradalmár szabadult ki színpadja bilincseiből. „Belső lelki világom egy romszög sem változott...” — írja ekkor naplójában.

Sevcenkó úgy él népe emlékeztében, mint nagy költő és mint harcos forradalmár. Így ábrázolja őt a „Széttört bilincsek” című film is, így jeleníti meg Szergej Bondarcsuk Szjódin-díjas népművész ragyogó, minden sallangtól, minden mesterkerítéstől mentes egyszerű, megindítóan mély, megrázóan emberi alakítása. Színtje felejtethetetlen belvási a néző emlékeztetésére a nagy költő hősi alakját. Mellette számos kiváló alakítás láthatunk még a filmben. Csesztnokov elmélyülten, magas művészi eszközökkel formálja meg Csernyevszkij, a nagy forradalmár alakját. Kuznyecov szimpatikus, szerető, méltó Szokoljban, Sevcenkó rablásának alakjában, Navanov kitűnő alakításában úgy jelenik meg I. Miklós cár, hogy tökéletesen illeszkedik rá Sevcenkó jelzői: „A borbély született bábvány...” „Az idomított medve...” „A jek...”

Magas művészi eszközökkel megalkotott, ragyogó film a „Széttört bilincsek”. Nem csupán életrajz. Több ennél. Művészi emlékmű az ukrán nép Petőfi-jéről, Tárász Sevcenkóról.

Képek az új Lengyelország életéből

Beszélgetés Szutta Bernard, a nowy-tomysli Orvosi Műszergyár szerzőmunkatársával

Szutta Bernard 27 éves, magas, nyúlank férfi. Lengyelország egyik városában, Nowy-Tomyslban lakik és az ottani Orvosi Műszergyárban dolgozik, mint szerzőmunkatárs. A terme ében kiváló eredményeket ér el, sztahanovista szinten dolgozik és munkája minőségét sohasem kifogásolja. Eppen ezért üzemének vezetősége bízza meg azzal a jelentős feladattal, hogy hazánkba érkezzék, egyhónapi tartózkodási ideje alatt gazdag tapasztalataikat szerezzen orvosi műszergyárainkban és ugyanakkor ő is átadja munkatapasztalatait magyar dolgozó társainak.

Első útja Budapestre, hazánk fővárosába vezetett. Ott három héten át tanulmányozta a három budapesti orvosi műszergyár termelését, a termékek előállításának módszerét, a különböző munkagépek termelését, s a dolgozók munkamódszerét. Meglátogatta a debreceni Orvosi Műszergyárt is. Az elmúlt héten szerdán este érkezett s három napig tartózkodott itt.

Elmondotta, hogy a nowy-tomysli és a debreceni Orvosi Műszergyár között nem sok a különbség, mert ugyanazokat a műszereket gyártják ugyanazon típusú munkagépekkel és majdnem ugyanazon munkamódszerrel.

A debreceni Orvosi Műszergyárban az az újdonság, hogy infektológusok és tüfekeket is gyártanak. Nowy-Tomyslban nem gyártják ezt, hanem csak Varsóban. Szutta Bernard a három nap alatt nagyon sokat beszélgetett a munkásokkal, sok hazai élményét elmesélte. Beszél arról, hogyan épül, szépül az új Lengyelország, a lengyel nép hazája. Beszél hazájá ipari fejlődéséről, elmondotta, hogy mi ragadta meg a figyelmét hazánkban. Beszédéből, élményeiből hadd említsünk néhányat, úgy, ahogy ő elmondja.

Látam Sztálinvárost!

— Bár nem vagyok a Lengyel Munkáspártjának tagja, azonban rendszeresen járom és olvasom a párt központi lapját a „Tribuna Ludu”. Sokat olvasok ebből Magyarországról is, az itteni hatalmas építkezésekről. Ilyenkor szinte szemem előtt látom az új magyar szocialista város: Sztá-

linvárost, valamint a November 7. Emlékét és egyéb hatalmas létesítményeket. Olvasom a lapban a magyar dolgozók sorsáról is, munkájukról, harcukról. Így tehát, bár élemben először jártam Magyarországon, úgy éreztem, hogy nem idegen országba érkeztem, hanem egy testvéri országba, ahol testvéri nép él. A szovjet embe- reknek köszönhető szabadságukat, mint mi, ugyanazért a célért, a szocializmus megvalósításáért harcolnak.

Az új Varsó

— Volt legendó idők szétnevezni Budapestet. Ha összehasonlítjuk a most épülő, egyre növekvő Varsóval, meglepésnek előtűnik a régi kapitalista építési mód fukarága és a szocialista építési mód sok egyszerű előnye. Budapest régebbi szűk utcái általában arra vallanak, hogy az akkori kapitalista tervezők, építésszek nem vették számításba az emberek egészségét, hanem összezsúfolták az épületeket, szűkre szabták az utcákat. Ilyen volt a régi Varsó is. A németek ezt a várost porig lerombolták, s lengyel nép a Lengyel Munkáspárt vezetésével azonban felépíti hazája új, a régi- nél ezerszer szebb fővárosát.

Az új Varsó olyan, mint egy megvalósult álom.

Gyönyörű házak, széles utcák, tágas terei szinte ámulatba ejtik az embert. Az új városban egész városrészek lakónegyedek emeltes összkomfortos, fűdőszobás lakásaival a lengyel munkások kényelmét szolgálják.

34 emeletes kulturház

— Megemlítem még azt — amire egyébként egész Lengyelország népe büszke — hogy

Varsóban egy hatalmas, 34 emeletes kulturház is épül.

Ennek építkezése éjjel-nappal megszakítás nélkül folyt. Nagyon sok új létesítmény emelkedik az új Varsóban, mely mind-mind a lengyel nép fejlődését (ükrözi).

— Budapest is szépül és gyarapodik. A Földalatti Gyorsvasút, az új hidak a Dunán, az új munkáslakások a magyar dolgozó nép alkotáreméjéért hirdetik, bizonyítják. A gellérhegyi Szabadság-szobor pedig a magyar nép háláját jut-tatja kifejezésre a felszabadító Vörös Hadsereg iránt!

Néhány sorban beszélék arról is, hogy a lengyel dolgozók mivel foglalkoznak munka után. Ezértéle szórakozási lehetőség biztosítja igényeink kielégítését. Színházba, operába, moziba, hangversenyekre járnak. Nagyon sokan a gyári kultúrát honokban, vagy olvasószobákban maradnak és szebbnél szebb irodalmi műveket olvasnak, vagy ha kedvük tartja, ping-pongoznak, sakkoznak.

Szabadságukat a hegyekben vagy vízpartj üdülőkkben töltik, ahol gyönyörű munkásszállók, üdülők, szanatóriumok szolgálják kényelmüket.

A lengyel ipar fellegvára

— Végezől megemlítem még azt, amire ugyancsak az egész lengyel nép büszke: Nowa-Hutát, az új szocialista várost. Ez az eddig lakatlan földterületen

épülő modern gyárváros a lengyel ipar egyik fellegvára lesz,

s tízezer a lengyel föld legfontosabb nyersanyagait dolgozzák fel. Másik gyárvárosunk: Buzs (Varsó mellett) ugyancsak teljesen újjaépült. Valamikor ez is egy szűk, piszkos és egészségtelen kapitalista gyárváros volt, de most gyönyörű és modern. Ugyancsak büszkék vagyunk mi, lengyelek a zserványi új autógyárra is. Hazánkban ugyanis eddig nagyon gyenge autópára volt, de most az új gyárban már nagy mennyiségű folyik a termelés. Itt készül a Warszawa személygépkocsi a „Start 20” öt tonás tehergépkocsi, az „S—H—L” 125 köbcentis motorerékpár és az „Urus” típusú traktor. Hazánk tagja a Kölcsonos Gazdasági Segítség Tanácsának és így egyáltalán nincs rászorulva kapitalista segítségre, vagy nyersanyagra. Nyersanyag-szükségeitünk egyrészt a Szovjetuniótól és a népi demokratikus országoktól kapjuk. Magyarországból is kapunk árut és nyersanyagot.

Szutta Bernard befejezésül elmondotta még, hogy nagy élmény jelent számára a Magyarországon tett látogatás. Gazdag tapasztalatokkal tér vissza hazájába, s otthon elmondja dolgozó jársainak, hogy a magyar munkások testvéri szeretettel fogadták mindenütt.

Vadász Ferenc

